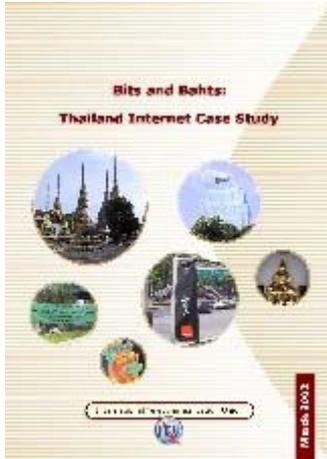

รายงานกรณีศึกษาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

โดย International Telecommunication Union ของสหประชาชาติ

ใน พ.ศ. 2544 ITU ได้จัดให้มีการจัดทำรายงานกรณีศึกษาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยสำหรับอาเซียน 7 ประเทศ (มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) โดยรายงานการศึกษาได้รับการจัดพิมพ์เผยแพร่เมื่อมีนาคม 2545

ข้อมูลสถิติต่างๆ ในรายงาน จัดได้ว่าเป็นการรวบรวมที่ครบถ้วน โดยมีบทที่ 1 กล่าวถึงสถานภาพทั่วไปของประเทศไทย ปัญหาการลดค่าเงินบาท ภาวะทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคนในประเทศไทย บทที่ 2 กล่าวถึงสถานภาพด้านโทรคมนาคมและสื่อสารมวลชนในประเทศไทย บทที่ 3 กล่าวถึงประวัติและสถานภาพของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย บทที่ 4 กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ICT ของประเทศ และภาวะของตลาดซึ่งมีการนำอินเทอร์เน็ตไปใช้งานในด้านต่างๆ และ บทที่ 5 เป็นการสรุปภาวะความพร้อมของประเทศไทย

กล่าวโดยรวมแล้ว ถือว่ารายงานฉบับนี้เป็นการรวบรวมข้อมูล สถิติต่างๆ ด้านโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยได้อย่างครบดีเยี่ยม โดยมีความทันสมัยถึงประมาณต้นปี 2545 โดยคณะผู้ศึกษาได้ติดต่อประสานงานด้านการสัมภาษณ์และขอข้อมูลจากแหล่งต่างๆ 14 แหล่ง และจากข้อมูลในอินเทอร์เน็ต

ในการรวบรวมจัดได้ว่า ITU ได้ทำรายงานที่มีคุณภาพสูง ข้อมูลเจาะลึกละเอียดได้พอสมควร ทันสมัย (ถึงประเด็นการวิเคราะห์โครงการเกี่ยวกับการใช้ ICT เพื่อสนับสนุน SME และชุมชน รวมไปถึงโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์)

ในบทสรุปรายงานฉบับนี้ได้ให้คะแนนสภาพของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย 15.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน ใน 6 ด้านๆ ละ 4 คะแนน (ประกอบด้วย ความกว้างขวางในการใช้งาน 3 คะแนน, ความทั่วถึงทางภูมิศาสตร์ 3.5 คะแนน, การนำไปใช้ในแขนงต่างๆ 2.5 คะแนน, โครงสร้างของการเชื่อมต่อ 2.5 คะแนน, สภาพขององค์กรบริการ และตลาด 2 คะแนน และระดับความสลับซับซ้อนในการใช้งาน 2 คะแนน) หากจะเปรียบเทียบกับกรณีของมาเลเซีย เขาได้ 18.5 คะแนน

ข้อเสนอที่ ITU เสนอกับประเทศไทย

มี 4 ประเด็นดังนี้

1. การกำกับดูแลและนโยบายการพัฒนาอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชัดเจน เป็นอุปสรรคทำให้ ISP ต่างๆ ทำหน้าที่เป็นเพียง "ผู้ขายส่ง" ที่ทำงานให้กับผู้มีอำนาจผูกขาดในการกำกับดูแลตลาดอินเทอร์เน็ต (กสท.) นอกจากนี้ความล่าช้าของการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแล (กทช.) ทำให้เกิดการหยุดชะงักในการขยายตัวของตลาดอินเทอร์เน็ต
2. การที่ประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกว่า 5% ของประชากร (3.5 ล้านคนในพ.ศ. 2544) จะช่วยทำให้ประเทศไทยมีโอกาสก้าวหน้าทางด้าน การทำให้ประเทศไทย online ไปไกลพอควร ถ้าอุปสรรคตามข้อ 1 ได้ลดลง
3. การหยุดชะงักของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจทำให้ Economic Intelligence Unit (EIU) ปรับลดลำดับของประเทศไทยในด้านความพร้อม (readiness) จากอันดับที่ 28 จาก 60 ในปี 2543 ลงไปเป็นอันดับที่ 46 ในปี 2544
4. ข้อเสนอต่อประเทศไทยในการพัฒนาอินเทอร์เน็ต ได้แก่

- 4.1 การเปิดเสรีตลาดอินเทอร์เน็ต
- 4.2 การอนุญาตให้เปิดบริการ VoIP เพื่อให้เกิดการแข่งขันในการบริการด้าน voice จากผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตรายอื่นๆ
- 4.3 การพัฒนา ICT ในประเทศไทย ทำกันช้าช้อนในหลายหน่วยงาน (กระทรวงคมนาคม, กรมไปรษณีย์โทรเลข, กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ, สวทช., เนคเทค) น่าที่จะพิจารณาให้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพียงหน่วยงานเดียว
- 4.4 แม้ว่าประเทศไทยมีราคาค่าอินเทอร์เน็ตแบบ dial-up ค่อนข้างต่ำ แต่เป็นประเทศที่ตั้งราคาค่าวงจรรเช่า (leased line) ในอัตราที่แพงมากในภูมิภาค ทำให้ธุรกิจต่างๆ ไม่สามารถใช้บริการจากอินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่ และเป็นเหตุหนึ่งทำให้การเริ่มใช้ broadband เกิดขึ้นช้าเกินควร สมควรที่จะเปิดตลาดวงจรรเช่าให้แก่ผู้ประกอบการมากขึ้น และควรเตรียมการให้มีการกำกับดูแลการทำให้ผู้ใช้บริการโครงข่ายพื้นฐานแบบเคเบิลโมเด็ม และ ADSL จัดบริการให้แก่ ISP ได้ในราคาที่ไม่ได้กำไรราคาทุน
- 4.5 ควรจัดทำเนื้อหาสาระที่เป็นภาษาไทยให้มากขึ้น เนื่องจากคนไทยใช้ภาษาอังกฤษกันน้อย โดยอาจจะให้การสนับสนุนเป็นแรงจูงใจด้านภาษีแก่ภาคเอกชนที่จัดทำเนื้อหาในอินเทอร์เน็ตเป็นภาษาไทย ทั้งนี้ อาจจะเน้นในด้านของเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อชุมชนในชนบท
- 4.6 ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นต่อการทำให้ประเทศไทยมีพลังในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์เพื่อส่งออก ในการรับรองมาตรฐานวิชาชีพด้าน ICT ของไทยควรต้องมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ภาษาอังกฤษด้วย
- 4.7 จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย (3.4 ล้านเครื่องในเดือนธันวาคม 2543) มีมากกว่าจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ (2.3 ล้านเครื่อง) โทรศัพท์เคลื่อนที่จึงเป็นช่องทางสำคัญอีกทางหนึ่งที่จะใช้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ (เช่นผ่าน WAP, SMS) ประเทศไทยจึงควรที่จะพัฒนาการใช้ภาษาไทยกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ และทำให้ SMS มีบริการต่ำมากๆ และต้องพิจารณาถึงวิธีการที่จะอนุญาตให้เปิดบริการในยุค 3G โดยเร็วที่สุด ทั้งนี้ ต้องวางแผนในด้านกรรมวิธีอนุญาตและการจัดสรรผ่านความถี่ให้พอเพียง
- 4.8 ในปัจจุบันข้อมูลการตลาดอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยทำได้ค่อนข้างดี ทั้งนี้ เป็นผลจากการจัดทำรายงานการสำรวจ Internet User Profile ที่จัดขึ้นทุกปีโดยเนคเทค และการสำรวจครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับเนคเทค นอกเหนือไปจากสถิติด้านโทรศัพท์และโทรทัศน์แล้วข้อมูลตัวชี้วัดด้าน ICT อื่นๆ มีค่อนข้างน้อย ในอนาคตองค์กรกำกับดูแล (กรมไปรษณีย์โทรเลข ซึ่งจะกลายเป็นองค์กรใหม่) ควรรับผิดชอบในการสำรวจและประเมินสถานะด้านโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตอย่างเต็มรูปแบบต่อไปเพื่อช่วยให้การกำกับดูแลเกิดขึ้นอย่างน่าเชื่อถือจริง ในทำนองเดียวกันกับที่องค์กรกำกับดูแลในสิงคโปร์และมาเลเซียดำเนินการอยู่